

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „ХРИСТО
СМИРНЕНСКИ”, ГРАД КРУМОВГРАД, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ**

ул. „Съединение” № 23, GSM - 0878517441, E-mail: info-909503@edu.mon.bg

WWW.pg-transport.net

ЗАПОВЕД

№ 853/14.09.2026 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 263, ал. 1, т. 9 и ал. 3 от същия нормативен документ, чл. 31, ал. 1, т. 6 и т. 10 от Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и решение на педагогическия съвет с протокол № 10/11.09.2026 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи в Професионална гимназия по транспорт "Христо Смирненски"

Предвидените дейности в Програмата да бъдат изпълнявани от определените отговорни лица/комисии в планираните срокове.

Програмата да бъде публикувана на интернет страницата на училището в срок до 01.10.2026 г. от Севдалина Димитрова Петрова, старши учител.

Хартиен носител на правилника да се съхранява в класъор „Училищни документи“ в кабинета на директора.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на работещите в училището за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнение на заповедта ще осъществявам лично.

ДИРЕКТОР:

Николай Кирилов Георгиев

Запознат:

1.С.Петрова.....

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „ХРИСТО
СМИРНЕНСКИ”, ГРАД КРУМОВГРАД, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ**

ул. „Съединение” № 23, GSM - 0878517441, E-mail: info-909503@edu.mon.bg

WWW.pg-transport.net

УТВЪРЖДАВАМ

НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ

ДИРЕКТОР на ПГ по транспорт
„Христо Смирненски“ гр. Крумовград

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

**В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „ХРИСТО
СМИРНЕНСКИ“**

ГР. КРУМОВГРАД

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Програмата е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и в съответствие с Наредбата за приобщаващото образование.

Приета с решение на ПС, проведен на 11.09 2026 г., с Протокол № 10
Утвърдена със Заповед № 853/14.09.2026 г. на директора на ПГТ „Христо Смирненски“, гр. Крумовград

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Приобщаващото образование е процес на създаване на условия за участие и развитие на всяко дете и всеки ученик, независимо от неговите индивидуални особености, способности, социален, икономически, етнически или културен произход, езикови затруднения, здравословно състояние или други обстоятелства. В основата на приобщаващото образование стои разбирането, че всяко дете и всеки ученик има право на достъп до качествено образование, на подкрепа за личностно развитие, на сигурна и подкрепяща училищна среда и на пълноценно участие в училищния живот.

Настоящата програма е разработена с оглед спецификата на Професионална гимназия по транспорт „Христо Смирненски“, гр. Крумовград, и има за цел да подпомогне изграждането и поддържането на училищна среда, в която различията се приемат като част от многообразието на училищната общност, а не като основание за изключване или дискриминация. Професионалната гимназия има важна роля не само за придобиването на знания, умения и професионална квалификация, но и за изграждането на социални компетентности, самостоятелност, отговорност, толерантност и готовност за участие в обществен и професионален живот.

Програмата е насочена към предоставяне на равни възможности и подкрепа на всички ученици, като специално внимание се отделя на ученици от уязвими групи, ученици със специални образователни потребности, ученици в риск от отпадане или преждевременно напускане на училище, ученици с обучителни затруднения, ученици в неблагоприятна социална или семейна ситуация, ученици от различни етнокултурни общности, както и на ученици с изяви дарби.

Основен приоритет е създаването на условия за:

- равен достъп до образование;
- пълноценно участие на всеки ученик в училищния живот;
- ранно идентифициране на затрудненията и рисковете;
- своевременно предоставяне на обща и допълнителна подкрепа;
- превенция на отпадането и преждевременното напускане на училище;
- недопускане на дискриминация;
- превенция на тормоза и насилието;
- развитие на толерантност и уважение към различията;
- ефективно взаимодействие между училището, семейството и институциите;
- подкрепа за професионалното ориентиране и успешната реализация на учениците.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Програмата е разработена в съответствие с действащата нормативна уредба в областта на образованието, приобщаването, защитата от дискриминация и закрилата на детето, включително:

1. Конституцията на Република България;
2. Закона за предучилищното и училищното образование;
3. Наредбата за приобщаващото образование;

4. Наредбата за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
5. Наредбата за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
6. Закона за закрила на детето;
7. Закона за защита от дискриминация;
8. Закона за хората с увреждания;
9. Конвенцията на ООН за правата на детето;
10. Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
11. Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
12. Европейската социална харта;
13. Действащите национални и европейски политики и документи в областта на приобщаващото образование и равните възможности;
14. Вътрешните нормативни документи на ПГТ „Христо Смирненски“, гр. Крумовград.

Програмата се прилага в съответствие с действащата нормативна уредба за съответната учебна година.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

ПГТ „Христо Смирненски“, гр. Крумовград, функционира в среда, характеризираща се с разнообразие по отношение на социалния, икономическия, културния и етническият произход на учениците. Училищната общност включва ученици с различни образователни потребности, интереси, способности, семейна среда и индивидуален житейски опит. Това многообразие създава възможности за развитие на толерантност, взаимно уважение, социални умения и култура на общуване, но едновременно с това поставя пред училището необходимостта от системна работа за предотвратяване на социалната и образователната изолация.

Особено внимание следва да се отделя на:

- ученици с пропуски в знанията и обучителни затруднения;
- ученици със специални образователни потребности;
- ученици с риск от отпадане и преждевременно напускане на училище;
- ученици с чести отсъствия;
- ученици, живеещи в условия на социален или икономически риск;
- ученици с ограничена родителска подкрепа;
- ученици, за които българският език не е майчин;
- ученици, подложени на риск от дискриминация, тормоз или социална изолация;
- ученици с трудности в адаптацията и общуването;
- ученици с изяви способности и таланти, които се нуждаят от допълнителни възможности за развитие.

В професионалното образование приобщаването има допълнително значение, тъй като успешното завършване на училище и придобиването на професионална квалификация са пряко свързани с бъдещата реализация на младите хора. Затова училището следва да съчетава академичната и професионалната подготовка с подкрепа за личностното развитие, социалните умения, кариерното ориентиране и преодоляването на бариерите пред участието в образователния процес.

IV. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

При реализирането на програмата се спазват следните принципи:

1. Равен достъп до образование

Всеки ученик има право на достъп до качествено образование и възможност за развитие на своя потенциал.

2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация

Не се допуска дискриминация по признак пол, раса, етническа принадлежност, националност, религия, увреждане, социален произход, семейно положение или друг защитен от закона признак.

3. Уважение към индивидуалността

Индивидуалните различия се приемат като естествена част от училищната общност.

4. Ученикът в центъра на образователния процес

Дейностите се планират според потребностите, възможностите и потенциала на ученика.

5. Превенция и ранна интервенция

Затрудненията и рисковите фактори се идентифицират възможно най-рано и се предприемат своевременни мерки.

6. Партньорство

Приобщаването е споделена отговорност на учениците, педагогическите специалисти, родителите, училищното ръководство и компетентните институции.

7. Толерантност и уважение към различието

Училището създава среда за уважение към различните култури, убеждения, способности и индивидуални особености.

8. Конфиденциалност

Личната информация за учениците се обработва и съхранява при спазване на изискванията за защита на личните данни.

V. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е създаване и поддържане на приобщаваща, подкрепяща и сигурна училищна среда, която гарантира равни възможности за образование, развитие и участие на всички ученици и създава условия за тяхната успешна социална, личностна и професионална реализация.

VI. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование и професионална подготовка.
2. Създаване на условия за пълноценно участие на учениците в учебния и училищния живот.
3. Предоставяне на своевременна подкрепа на учениците в съответствие с техните индивидуални потребности.
4. Подкрепа на учениците със специални образователни потребности.
5. Превенция на отпадането и преждевременното напускане на училище.
6. Намаляване на отсъствията без уважителни причини чрез ранна превенция и работа с ученика и семейството.
7. Предотвратяване на дискриминацията, тормоза, насилието и социалната изолация.
8. Развитие на толерантност, уважение и позитивно отношение към различията.
9. Подкрепа на учениците от социално уязвими семейства.
10. Подкрепа на ученици, за които българският език не е майчин, при необходимост.
11. Подкрепа на учениците с изяви способности и таланти.
12. Развитие на уменията за общуване, работа в екип, самостоятелност и отговорност.
13. Подкрепа на професионалното ориентиране и кариерното развитие на учениците.
14. Повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти за работа в разнообразна и приобщаваща образователна среда.
15. Утвърждаване на ефективно партньорство между училището, родителите и институциите.

VII. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Програмата е насочена към всички ученици на ПГТ „Христо Смирненски“, като приоритетно се работи с:

- ученици със специални образователни потребности;
- ученици с обучителни затруднения;
- ученици с физически, сензорни или други увреждания;
- ученици в риск от отпадане или преждеременно напускане на училище;
- ученици с висок брой неизвинени отсъствия;
- ученици в социален или икономически риск;
- ученици, живеещи в неблагоприятна семейна среда;
- ученици от уязвими етнокултурни общности;
- ученици, за които българският език не е майчин;
- ученици, преживяващи тормоз, насилие или социална изолация;
- ученици с проблеми в поведението и адаптацията;
- ученици с изяви дарби и способности;
- новопостъпили ученици, които се нуждаят от подкрепа за адаптация.

VIII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Осигуряване на равен достъп до образование

1.1. Проследяване на посещаемостта и участието на учениците в образователния процес.

1.2. Идентифициране на бариери пред обучението и участието.

1.3. Предприемане на своевременни мерки за преодоляване на установените затруднения.

1.4. Осигуряване на необходимата подкрепа съобразно индивидуалните потребности на учениците.

1.5. Създаване на условия за участие на всички ученици в училищни инициативи, състезания, проекти, клубове и занимания по интереси.

2. Подкрепа за ученици със специални образователни потребности

2.1. Идентифициране и проследяване на индивидуалните потребности.

2.2. Организиране на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие съобразно потребностите.

2.3. Работа в екип между педагогическите специалисти и специалистите за подкрепа за личностно развитие.

2.4. При необходимост – взаимодействие с регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и други компетентни институции.

2.5. Адаптиране на методите и формите на обучение съобразно индивидуалните възможности на учениците.

2.6. Създаване на условия за участие на учениците със СОП в училищни, спортни, културни и професионални дейности.

2.7. Поддържане на подкрепяща и достъпна физическа и образователна среда според възможностите на училището.

3. Превенция на отпадането и преждевременното напускане на училище

3.1. Ежемесечно проследяване на отсъствията на учениците.

3.2. Ранно идентифициране на ученици с повишен риск от отпадане.

3.3. Индивидуални разговори с ученика.

3.4. Срещи и консултации с родители/настойници.

3.5. При необходимост – включване на педагогическия съветник, психолога, класния ръководител и други специалисти.

3.6. При необходимост – взаимодействие с Дирекция „Социално подпомагане“, общината, МКБППМН и други институции.

3.7. Проследяване на резултатите от предприетите мерки.

4. Работа с родители

4.1. Провеждане на индивидуални срещи и консултации.

4.2. Информирание на родителите за възможностите за подкрепа на учениците.

4.3. Насърчаване на активното участие на родителите в училищния живот.

4.4. Провеждане на родителски срещи и информационни инициативи по теми, свързани с:

- превенция на отпадането;
- мотивация за учене;
- подкрепа при обучителни затруднения;
- превенция на тормоза и насилието;
- безопасно поведение в интернет;
- професионално ориентиране;
- психично и емоционално благополучие на учениците;
- отговорно родителство.

4.5. Изграждане на партньорски отношения между училището и семейството.

5. Интеркултурно образование и превенция на дискриминацията

5.1. Провеждане на инициативи, насочени към уважение към различията.

5.2. Отбелязване на значими културни и обществени събития.

5.3. Организиране на тематични часове, дискусии и кампании.

5.4. Насърчаване на позитивното взаимодействие между ученици с различен етнически и културен произход.

5.5. Реагиране при прояви на дискриминация, обиди, тормоз или социално изключване.

6. Превенция на тормоза и насилието

6.1. Прилагане на училищните правила и механизми за превенция и противодействие на тормоза и насилието.

- 6.2. Провеждане на информационни и превантивни инициативи.
- 6.3. Работа с класовете за изграждане на позитивен климат.
- 6.4. Насърчаване на уважително и ненасилствено общуване.
- 6.5. Своевременно сигнализиране и предприемане на действия при установен случай.
- 6.6. Подкрепа на ученици, които са жертви или свидетели на тормоз.

7. Подкрепа на ученици с обучителни затруднения

- 7.1. Установяване на конкретните области на затруднение.
- 7.2. Провеждане на допълнителна работа и консултации.
- 7.3. Използване на разнообразни педагогически методи.
- 7.4. Проследяване на индивидуалния напредък.
- 7.5. При необходимост – насочване към специалисти за допълнителна оценка и подкрепа.

8. Подкрепа за ученици, за които българският език не е майчин

- 8.1. Установяване на потребностите от допълнителна езикова подкрепа.
- 8.2. Организиране на допълнително обучение при необходимост и при условията на действащата нормативна уредба.
- 8.3. Подпомагане на адаптацията към училищната среда.
- 8.4. Насърчаване на участието в училищни и извънкласни дейности.

9. Подкрепа за ученици с изявени дарби

- 9.1. Идентифициране на ученици с изявени способности.
- 9.2. Насърчаване на участието им в олимпиади, състезания, конкурси и професионални форуми.
- 9.3. Подкрепа за развитие на интересите и талантите.

- 9.4. Създаване на възможности за представяне на постиженията на учениците.
- 9.5. Насърчаване на участието в национални и международни инициативи и проекти.

10. Карьерно ориентиране и професионална реализация

- 10.1. Провеждане на дейности за професионално ориентиране.
- 10.2. Информирание на учениците за възможностите за продължаване на образованието.
- 10.3. Запознаване с възможностите за реализация на придобитата професионална квалификация.
- 10.4. Срещи с представители на бизнеса и работодатели.
- 10.5. Организиране на посещения в предприятия и професионални организации при подходящи условия.
- 10.6. Подкрепа на учениците при изграждане на умения за представяне пред работодател.
- 10.7. Развитие на умения за работа в екип, комуникация и професионално поведение.

11. Дигитално приобщаване

- 11.1. Подкрепа на ученици с ограничен достъп до дигитални ресурси.
- 11.2. Насърчаване на безопасното и отговорно използване на интернет.
- 11.3. Развитие на дигитални компетентности.
- 11.4. Превенция на кибертормоза.
- 11.5. Използване на електронни ресурси за подпомагане на ученици с обучителни затруднения.

12. Развитие на позитивна училищна среда

- 12.1. Организиране на спортни, културни и образователни инициативи.
- 12.2. Занимания по интереси.
- 12.3. Училищни кампании и доброволчески инициативи.

12.4. Насърчаване на ученическото самоуправление.

12.5. Подкрепа за инициативи, които развиват чувството за принадлежност към училищната общност.

13. Квалификация на педагогическите специалисти

13.1. Повишаване на компетентностите за работа с ученици със СОП.

13.2. Обучения по теми, свързани с приобщаващото образование.

13.3. Обучения за превенция на тормоза и насилието.

13.4. Повишаване на уменията за работа с ученици в риск.

13.5. Обмен на добри практики между педагогическите специалисти.

IX. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

№	Дейност	Срок	Отговорници	Очакван резултат
1	Идентифициране на ученици в риск	септември–октомври 2026 г. и текущо	Директор, класни ръководители, педагогически специалисти	Своевременно установяване на риска
2	Проследяване на отсъствията	Ежемесечно	Класни ръководители	Намаляване на отсъствията
3	Работа с родители	През цялата година	Класни ръководители, педагогически съветник/психолог	Повишено родителско участие
4	Подкрепа на ученици със СОП	През цялата година	Екипи за подкрепа, учители	По-добра адаптация и участие
5	Превенция на тормоз и насилие	През цялата година	Педагогически специалисти	По-сигурна училищна среда
6	Интеркултурни инициативи	По график	Учители, класни ръководители	Повишена толерантност
7	Допълнителна подкрепа при обучителни затруднения	През цялата година	Учители и специалисти	Подобряване на учебните резултати
8	Кариерно ориентиране	През цялата година	Класни ръководители,	Повишена готовност за

			педагогически съветник/психолог	професионална реализация
9	Подкрепа за ученици с изявени дарби	През цялата година	Учители	Повече участия и постижения
10	Дигитално приобщаване	През цялата година	Учители	Подобряване на дигиталните умения
11	Квалификация на педагогическите специалисти	По план	Директор	Повишена професионална компетентност
12	Междунституционално взаимодействие	При необходимост	Директор, определени специалисти	Координирана подкрепа
13	Отчитане на изпълнението на програмата	юни-юли 2027 г.	Директор, Педагогически съвет	Анализ и предложения за следващата година

Х. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от изпълнението на програмата се очаква:

1. Подобряване на достъпа до образование и участието на всички ученици.
2. Намаляване на риска от отпадане и преждевременно напускане на училище.
3. Намаляване на броя на учениците с трайни и системни отсъствия.
4. Подобряване на учебните резултати на учениците с обучителни затруднения.
5. По-ефективно предоставяне на подкрепа на учениците със СОП.
6. Повишаване на чувството за принадлежност към училищната общност.
7. Подобряване на взаимоотношенията между учениците.
8. Ограничаване на проявите на дискриминация, тормоз и насилие.
9. Повишаване на родителската ангажираност.
10. Повишаване на професионалната компетентност на педагогическите специалисти.
11. Повишаване на мотивацията за учене и участие в училищния живот.
12. Развитие на талантите и способностите на учениците.
13. Подобряване на готовността на учениците за професионална реализация.
14. Подобряване на взаимодействието между училището, семейството и институциите.
15. Утвърждаване на училището като сигурна, подкрепяща и приобщаваща среда.

ХІ. ОТГОВОРНОСТИ

Директорът:

- организира изпълнението на програмата;

- осигурява необходимите условия за приобщаващо образование;
- определя отговорни лица и екипи;
- организира взаимодействието с външни институции;
- контролира изпълнението на планираните дейности;
- представя информация за изпълнението пред Педагогическия съвет.

Педагогическите специалисти:

- идентифицират потребностите на учениците;
- осигуряват подходящи педагогически подходи;
- участват в дейностите за подкрепа;
- проследяват развитието и напредъка;
- взаимодействат с родителите;
- сигнализират своевременно при наличие на риск.

Класните ръководители:

- наблюдават адаптацията и участието на учениците;
- следят посещаемостта;
- поддържат контакт с родителите;
- идентифицират рискови ситуации;
- координират действията за подкрепа на учениците от класа.

Педагогическият съветник/училищният психолог, когато има такъв:

- консултира ученици;
- работи с родители;
- подпомага педагогическите специалисти;
- участва в превенцията на отпадането;
- участва в дейности за превенция на тормоза и насилието;
- подпомага професионалното ориентиране и личностното развитие.

Родителите:

- участват в процеса на подкрепа;
- поддържат контакт с училището;
- съдействат за редовното посещение на училище;
- участват в обсъждането на подходящи мерки за подкрепа.

Учениците:

- спазват правилата на училищната общност;
- уважават правата и достойнството на другите;
- участват активно в училищния живот;
- съдействат за изграждането на позитивна и безопасна среда.

XII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на програмата се проследява чрез:

- анализ на посещаемостта;
- анализ на учебните резултати;
- проследяване на учениците в риск;
- информация от класните ръководители;
- информация от педагогическия съветник/психолога и други специалисти;
- обратна връзка от ученици и родители;
- анализ на регистрираните случаи на тормоз и насилие;
- анализ на участието в извънкласни дейности;
- анализ на участието и постиженията в състезания и конкурси;
- информация от екипите за подкрепа за личностно развитие;
- анализ на ефективността на предприетите мерки.

В края на учебната година се изготвя обобщен анализ на изпълнението на програмата и при необходимост се предлагат промени и допълнителни мерки.

XIII. ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите по програмата се реализират в рамките на възможностите на училищния бюджет, чрез средства по подходящи национални и европейски програми и проекти, както и чрез партньорство с институции, организации и други законово допустими източници.

При планиране и изпълнение на дейностите се спазват изискванията за законосъобразно, целесъобразно и прозрачно разходване на средствата.

XIV. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

За изпълнението на програмата училището взаимодейства при необходимост с:

- Регионалното управление на образованието;
- Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- Община Крумовград;
- Дирекция „Социално подпомагане“;
- отдел „Закрила на детето“;
- МКБППМН;
- органите на МВР;
- здравни институции и специалисти;
- центрове за подкрепа на личностното развитие;
- работодатели и професионални организации;
- неправителствени организации;
- други институции и организации според конкретните потребности.

Взаимодействието се осъществява при спазване на законовите изисквания, включително тези относно защитата на личните данни и правата на детето.

XV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приобщаващото образование е дългосрочен процес, който изисква последователност, ангажираност и сътрудничество между всички участници в образователния процес.

ПГТ „Христо Смирненски“, гр. Крумовград, се стреми да създава училищна среда, в която всеки ученик се чувства приет, уважаван и подкрепян и има възможност да развива своите способности и да постигне максимума на своя потенциал.

Успешното изпълнение на програмата зависи от активното участие на училищното ръководство, педагогическите специалисти, учениците, родителите и партньорските институции.

Основен принцип при реализацията на програмата е:

„Всяко дете има право да бъде прието, подкрепено и насърчено да успее.“